

U s n e s e n í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Haplové a soudců JUDr. Jany Kubenové a JUDr. Evy Lukotkové v právní věci navrhovatele: **R. F.**, bytem, zast. Doc. JUDr. Zdeňkem Koudelkou, Ph.D., advokátem se sídlem Optátova 46, 637 00 Brno, proti odpůrci: **Úřad městské části Brno – střed**, se sídlem Dominikánská 2, 601 69 Brno, **za účasti** volební strany č. 12 **“Žít Brno“**, se sídlem Zemědělská 72, 613 00 Brno, v řízení o návrhu na neplatnost voleb a hlasování do zastupitelstva Městské části Brno - střed, konaných dne 10.10.2014 – 11.10.2014,

t a k t o :

- I. Volba kandidátů volební strany č. 12 “Žít Brno“, č. 13 F. S. a č. 40 A. S. je neplatná.**
- II. Počet mandátů volebních stran získaných ve volbách se nemění.**
- III. Pořadí náhradníků u volební strany č. 12 “Žít Brno“ se mění tak, že stávající náhradníci č. 14 až č. 30 se posouvají o jedno místo dopředu, náhradníci č. 32 až č. 36 o dvě místa dopředu.**
- IV. Návrh na neplatnost volby kandidátů volební strany č. 12 “Žít Brno“ se ve zbytku zamítá.**
- V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným Krajskému soudu v Brně dne 24.10.2014 se navrhovatel jako oprávněný volič domáhal neplatnosti hlasování a voleb do zastupitelstva Městské části Brno-střed konaných ve dne 10.10.2014 - 11.10.2014 a zpochybnil kandidátní listinu politického hnutí “Žít Brno“ (dále v textu “Žít Brno“), která byla sestavována v závěru lhůty pro podávání kandidátních listin pro komunální volby během jediného týdne na sociální síti, neboť obsahovala řadu kandidátů, kteří měli v době registrace kandidátních listin trvalý pobyt mimo Městskou část Brno – střed (dále v textu MČ Brno – střed) a má důvodné podezření, že na takto sestavené a podané kandidátní listině kandidáti neměli trvalý pobyt v MČ Brno – střed ani v den zahájení komunálních voleb 10.10.2014. Navrhl, aby soud prověřil trvalé pobyty kandidátů kandidátní listiny “Žít Brno“ ke dni zahájení voleb a bude-li zjištěno, že na kandidátní listině byli kandidáti s trvalým pobytem mimo MČ Brno – střed, aby vyslovil neplatnost voleb do zastupitelstva MČ Brno – střed a nařídil opakování voleb, případně provedl přepočty získaných hlasů a nepřihlížel k hlasům pro kandidáty s trvalým pobytem mimo tuto městskou část.

Dne 29.10.2014 navrhovatel doručil soudu doplnění podaného návrhu, v němž uvedl, že u kandidáta č. 4 hnutí “Žít Brno“ je na hlasovacím lístku pro volby do zastupitelstva MČ Brno – střed M. L. uvedeno bydliště Brno – střed, ale tentýž kandidát je uveden na hlasovacím lístku “Žít Brno“ s podporou Pirátů pro volby do Zastupitelstva města Brna a to jako kandidát č. 29 s uvedeným bydlištěm Brno – Židenice. Tento kandidát uvádí dva trvalé pobyty

současně, což není možné, takové jednání ze strany kandidáta mohlo uvést v omyl samotné voliče a navrhuje soudu, aby vyslovil neplatnost volby kandidáta M. L. do zastupitelstva MČ Brno – střed a nařídil opakování voleb, případně provedl přepočítání získaných hlasů a nepřihlížel k hlasům pro uvedeného kandidáta. Zároveň žádal soud, aby u všech kandidátů na kandidátní listině “Žít Brno” pro volby do zastupitelstva MČ Brno – střed, u kterých došlo těsně před konáním komunálních voleb k přehlášení jejich trvalého pobytu do MČ Brno – střed, prověřil, zda na uvedených adresách skutečně bydlí, či zda nebylo pouze účelovým krokem. Pokud kandidát ve skutečnosti v obci nežije, ač má v ní hlášen trvalý pobyt, může se jednat o obcházení volebního zákona a být v rozporu s duchem zákona.

Dne 31.10.2014 navrhovatel již zastoupen advokátem doručil soudu osobně doplnění k návrhu na neplatnost hlasování a voleb, kterým rozšířil návrh proti kandidátovi “Žít Brno” T. I., který uvádí trvalý pobyt Brno,, ale dle navrhovatele je fiktivní a byl zvolen zastupitelem zastupitelstva MČ Brno – střed. Navrhovatel tvrdí, že podáním doplňuje právní argumenty a důkazy k návrhu, nemění rozsah původního návrhu, proto je takové doplnění možné i po uplynutí lhůty k podání návrhu. Argumentaci činí proto, že předpokládá, že někteří kandidáti mohou mít zcela fiktivní pobyt na úřední adrese ohlašovny Husova 5, Brno nebo se účelově přehlásili na jinou adresu, kde skutečně nebydlí. Navrhovatel jako volič a člen ČSSD Brno – střed, která se voleb zúčastnila, má právní zájem na věci. Má za to, že trvalý pobyt je ve volebním právu nutno vnímat nejen jako evidenční údaj. Ve volební soutěži je nutné chránit férovost voleb, jako poctivou soutěž volebních stran a chránit samosprávu obce jako správu lidí, kteří v obci skutečně žijí, před účelovým jednáním voličů a tím spíše i kandidátů. Volební zákon umožňující přehlášení kandidátů až do prvního dne voleb je dobrodíní zákona, které lze užít na přestěhování pouze s úmyslem skutečně v dané obci pobývat, nikoliv na fiktivní pobyt s cílem zmocnit se jen podílu moci v dané obci. Navrhovatel odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 4.5.2011, Pl. ÚS 6/11, podle něhož tento soud nepovažuje za správné omezení se jen na skutečnost, zda má někdo trvalý pobyt ve spojení s volbami, ale musí se podrobněji zkoumat tento pobyt z hlediska férovosti volebního procesu. Tento požadavek je přísnější u kandidátů, než u voličů. Navrhovatel považuje fiktivní pobyt na adresách, kde dotyčný nebydlí a přehlásil se k nim krátce před volbami za skutečnost, která by u kandidáta neměla být brána jako dostačující pro pouhé formální splnění podmínek volebního zákona a už vůbec nikoliv, když se přihlásí na adresu ohlašovny v Brně, Husova 5. Navrhovatel zjistil, že dva kandidáti na kandidátce “Žít Brno” č. 13 F. S. a č. 40 A. S. neměli v době voleb trvalý pobyt v MČ Brno – střed, kandidáti č. 12 J. M., č. 31 R. Š. a č. 41 M. Ú. mají trvalý pobyt na adrese ohlašovny Husova 5, Brno, kandidát č. 17 Ing. arch. R. K., trvalý pobyt na adrese, což je objekt občanské vybavenosti a podle zvonků a dotazů v místě daného objektu nebydlí a je zde neznámý a kandidát č. 5 Ing. T. I. uvádějící trvalý pobyt, Brno se přehlásil na uvedenou adresu až v den voleb 10.10.2014 a z fotografie zvonků a schránek navrhovatel zjistil, že v daném objektu nebydlí a je neznámý. Navrhovatel žádá soud, aby při ověřování trvalého pobytu kandidátů nepovažoval tuto podmínku za splněnou u těch, kteří mají pobyt mimo městskou část nebo na adrese ohlašovny, zejména tehdy, zřídil-li si ji v souvislosti s volbami a hlasy těchto kandidátů odečetl od celkového počtu hlasů pro volební stranu “Žít Brno” a následně upravil výsledky hlasování a voleb.

Odpůrce ve vyjádření k návrhu uvedl, že provedl kontrolu údajů o trvalém pobytu kandidátů politického hnutí “Žít Brno” ke dni voleb a zjistil, že někteří kandidáti tohoto hnutí nesplnili podmínky ustanovení v § 5 odst. 1 zák. č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (zákon o volbách), protože nebyli v den voleb v MČ Brno – střed přihlášení k trvalému pobytu. Jedná se o kandidáta č. 13 BcA. F. S., který byl v tento

den přihlášen k trvalému pobytu na adrese, tj. Městská část Brno – sever a kandidáta č. 40 BcA. A. S., přihlášeného k trvalému pobytu na adrese, tj. Městská část Brno – Nový Lískovec. Kandidátní listina u obou v době její registrace obsahovala údaje o trvalém pobytu v MČ Brno – střed, přičemž skutečný měli v jiné městské části. V zákonném termínu, ke dni voleb, nebylo ze strany těchto kandidátů ani zmocněnce příslušného politického subjektu doloženo, že by překážka volitelnosti odpadla, je tedy otázkou, zda se všichni nedopustili záměrně uvedení nepravdivého údaje na příslušné kandidátní listině, když věděli nebo vědět museli, že tyto údaje nejsou pravdivé. Čestné prohlášení kandidáta F. S. vyžadované § 22 odst. 3 volebního zákona obsahovalo prohlášení kandidáta, že souhlasí se svou kandidaturou, že mu nejsou známy překážky volitelnosti, popř. tyto překážky pominou ke dni voleb do zastupitelstva obce. Zároveň v něm musí být uvedeno místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu a obsahovat sdělení, že kandidátovi nejsou známy překážky volitelnosti, šlo tedy o údaj nepravdivý, protože trvalý pobyt v prohlášení uvedený měl kandidát mimo MČ Brno – střed. Čestné prohlášení kandidáta A. S. obsahovalo údaj o trvalém pobytu v Městské části Brno – Nový Lískovec a zároveň sdělení, že překážka volitelnosti, spočívající v trvalém bydlišti mimo MČ Brno – střed pomine ke dni voleb, přičemž tato překážka ke dni voleb nepominula, protože ke změně trvalého pobytu kandidáta nedošlo. Kandidátní listina politického hnutí “Žít Brno“ u obou těchto kandidátů v údajích o trvalém pobytu v MČ Brno – střed obsahovala údaj nepravdivý. Ač Krajský soud v Brně nežádal odpůrce o podrobné prověřování trvalého pobytu kandidátů politického hnutí “Žít Brno“ (doplnění návrhu ze dne 29.10.2014 bylo odpůrci doručeno bez žádosti o vyjádření), odpůrce ve vyjádření navíc uvedl u jména toho či onoho kandidáta informaci o přehlášení se trvalého pobytu bezprostředně před konáním komunálních voleb, informaci o trvalém pobytu na tzv. úřední adrese města, na ulici Husova 5, Brno. Odpůrce ponechal na uvážení soudu, zda při posuzování návrhu na neplatnost hlasování a voleb přihlédne ke všem uvedeným skutečnostem a zda nerozhodne o přepočítání hlasů bez započítání hlasů pro kandidáty, kteří zákonné podmínky pasivního volebního práva nesplnili. Posouzení uvedených skutečností odpůrce ponechal na uvážení soudu, byť si je vědom dřívějších usnesení Ústavního soudu ČR, který opakovaně vyslovil názor, že trvalý pobyt nemá pro účely komunálních voleb pouze evidenční charakter, ale je důležitým předpokladem pro výkon volebního práva. V souvislosti s tím citoval např. nálezy Ústavního soudu Pl. ÚS 59/10 z 4.5.2011 a Pl. ÚS 6/11 ze dne 4.5.2011. Odpůrce pak uvedl údaje o trvalém pobytu kandidátů politického hnutí “Žít Brno“ na kandidátní listině tohoto hnutí pro volby do zastupitelstva MČ Brno – Střed a to u každého kandidáta trvalý pobyt uvedený na kandidátní listině, trvalý pobyt ke dni voleb, den přehlášeného pobytu a název politického hnutí. K vyjádření připojil registrační listinu kandidátů uvedeného politického hnutí, hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva MČ Brno – střed v roce 2014, protokol o výsledcích voleb do zastupitelstva MČ Brno – střed, kopii čestného prohlášení kandidátů BcA. F. S. a BcA. A. S. Připojil rovněž kopie výpisu z registru obyvatel u kandidátů s trvalým pobytem mimo MČ Brno – střed, kandidátů na adrese Husova 5, Brno a přehlášených trvalým pobytem před konáním komunálních voleb.

“Žít Brno“, zast. M. H., místopředsdou, ve vyjádření uvedlo, že navrhovatel své důvodné podezření nepodložil, jedná se o ryzí dojmologii, tudíž není k čemu se vyjadřovat. K vyjádření připojilo fotky občanek tří kandidátů, kteří neměli přepsán trvalý pobyt v Brně ke dni podání kandidátek.

Předtím než soud přistoupil k posouzení návrhu na neplatnost hlasování a neplatnost voleb do zastupitelstva MČ Brno – střed, musí se vyjádřit a posoudit doplnění podaného návrhu doručeného osobně soudu 29.10.2014 a 31.10.2014.

Ve smyslu ust. § 60 odst. 1 zákona o volbách se může každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrovaná pro volby do tohoto zastupitelstva domáhat ochrany u soudu podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta. Návrh je třeba podat nejpozději do 10-ti dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí. Podle ust. § 67 odst. 3 téhož zákona, je-li lhůta určena podle dnů, je zachována, je-li posledním dnem lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu a to nejpozději do 16:00 hodin. Pro volby konané do zastupitelstev obcí ve dnech 10. a 11. října 2014 lhůta pro podání návrhu na neplatnost hlasování, neplatnost voleb či neplatnost volby kandidáta skončila dne 24. října 2014 v 16:00 hod.

Navrhovatel v podání ze dne 29.10.2014, doručeném téhož dne osobně soudu, navrhuje soudu, aby vyslovil neplatnost volby, resp. zvolení kandidáta M. L. do zastupitelstva MČ Brno – střed a nařídil opakování voleb, případně provedl přepočítání získaných hlasů a nepřihlížel k hlasům pro uvedeného kandidáta. Navrhovatel tedy uplatnil návrh na neplatnost volby kandidáta. Dále navrhl, aby u všech kandidátů na kandidátní listině hnutí “Žít Brno” pro volby do zastupitelstva MČ Brno – střed, u kterých došlo těsně před konáním komunálních voleb k přehlášení jejich trvalého pobytu do MČ Brno – střed prověřil, zda na těchto adresách skutečně bydlí a zda takové přehlášení nebylo pouze účelovým krokem. Vzhledem k tomu, že ve včas podaném návrhu 24.10.2014 navrhovatel navrhl, aby soud prověřil trvalé pobyty kandidátů kandidátní listiny “Žít Brno” ke dni zahájení voleb a bude-li zjištěno, že na kandidátní listině byli kandidáti s trvalým pobytem mimo MČ Brno – střed, vymezil tím nepochybně a jasně rozsah přezkumu soudem, tj. prověření trvalého pobytu kandidátů k 10.10.2014. Podání ze dne 29.10.2014 na neplatnost volby kandidáta M. L. a prověřování okolností přehlášení trvalého pobytu u dalších kandidátů na kandidátní listině volební strany “Žít Brno” je soudem posouzeno ve smyslu ust. § 60 odst. 1 ve spojení s ust. § 67 odst. 3 zákona o volbách jako návrh opožděný.

Navrhovatel již zastoupen advokátem doručil dne 31.10.2014 osobně soudu další podání datované téhož dne, kde napadl volbu dalšího kandidáta volební strany “Žít Brno” a to T. I. zvoleného zastupitelem Zastupitelstva MČ Brno – střed vzhledem k tomu, že udávaný trvalý pobyt, Brno nelze bezpečně prokázat jako adresu, kde skutečně bydlí. Navrhovatel tvrdí, že T. I. je účastníkem tohoto řízení, i když nebyl uveden v původním návrhu a tvrdí, že podáním doplňuje právní argumenty a důkazy k návrhu a nemění rozsah původního návrhu na přezkum voleb, proto je jeho doplnění o právní argumentaci možné i po uplynutí lhůty k podání návrhu. Podle soudu tomu tak není. I tímto doplněním návrhu se vlastně domáhá neplatnosti volby kandidáta T. I. volební strany “Žít Brno” a navíc namítá, že někteří kandidáti mohou mít zcela fiktivní pobyt na úřední adrese ohlašovny, nebo se účelově přehlásili na jinou adresu, kde skutečně nebydlí. V této souvislosti uvádí kandidáty č. 12, č. 31 a č. 41 s trvalým pobytem Husova 5, Brno a u kandidáta č. 17 Ing. arch. R. K., napadá trvalý pobyt na adrese s tím, že jde o objekt občanské vybavenosti, kde nelze zjistit, zda tento kandidát v uvedeném objektu bydlí či nikoliv. Totéž namítá i u kandidáta č. 5 T. I., trvalým pobytem I toto podání s návrhy v něm učiněnými ze dne 31.10.2014 soud posoudil podle ust. § 60 odst. 1 ve spojení s ust. § 67 odst. 3 zákona o volbách jako opožděné, neboť je jím rozšířen původní návrh o návrh na neplatnost volby kandidáta T. I., rozšířen návrh na zkoumání skutečného bydliště kandidátů s pobytem na adrese ohlašovny a napaden trvalý pobyt kandidáta č. 17 Ing. arch. R. K.

Soud přistoupil k provedení důkazů na základě návrhu ze dne 24.10.2014 prověřením trvalého pobytu kandidátů kandidátní listiny volební strany “Žít Brno” ke dni zahájení voleb

10.10.2014 pro zjištění, zda měli všichni trvalý pobyt v MČ Brno – střed a zjistil, že k tomuto dni měli dva kandidáti, č. 13 BcA. F. S. přihlášený trvalý pobyt ke dni zahájení voleb v MČ Brno – sever (od 28.4.1999) a kandidát č. 40 BcA. A. S. přihlášený trvalý pobyt v MČ Brno - Nový Lískovec (od 27.12.1999). Tito dva kandidáti proto nesplnili podmínku ust. § 5 odst. 1 věta poslední volebního zákona, tj. „je v den voleb v tomto městském obvodu nebo městské části přihlášen k trvalému pobytu“. Soud tudíž uzavřel, že volba těchto dvou kandidátů je neplatná a rozhodl se pro přepočítání získaných hlasů, nepřihlížeje k hlasům pro tyto dva kandidáty a požádal Český statistický úřad o vypracování modelu volebního výsledku včetně rozdělení mandátů jednotlivým volebním stranám v MČ Brno – střed po vyloučení volebních výsledků u kandidátů volební strany „Žít Brno“ č. 13 BcA. F. S. a č. 40 BcA. A. S.

Dne 6.11.2014 došel soudu Českým statistickým úřadem vypracovaný model volebního výsledku ve volbách do zastupitelstva MČ Brno – střed s vyloučením volebního výsledku kandidátů volební strany č. 12 „Žít Brno“, č. 13 F. S. a č. 40 A. S. Z připojeného zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce Brno – střed vypracovaného Českým statistickým úřadem, Sekcí demografie a sociálních statistik, odbor statistiky obyvatelstva, oddělení zpracování výsledků voleb č.j. 1595/2014 soud zjistil, že po odečtu hlasů připadajících na kandidáty č. 13 a č. 40 volební strana č. 12 „Žít Brno“ získala nově 112.238 hlasů. Při sestavení pořadí vypočtených podílů a počtu mandátů pro jednotlivé volební strany na základě nově zjištěného počtu hlasů nedošlo ke změně v počtu mandátů volebních stran. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová získala 5 mandátů, Strana zelených 5 mandátů, Občanská demokratická strana 7 mandátů, Komunistická strana Čech a Moravy 2 mandáty, ANO 2011 8 mandátů, Česká strana sociálně demokratická 6 mandátů, TOP 09 3 mandáty, „Žít Brno“ 9 mandátů.

Na základě shora uvedeného soud vyslovil neplatnost volby kandidátů volební strany „Žít Brno“ č. 13 a č. 40 s tím, že počet mandátů volebních stran se nemění, stanovil nové pořadí náhradníků, když stávající náhradníci č. 13 (F. S.) a č. 31 (A. S.) z pořadí náhradníků vypadli a ve zbytku návrh na neplatnost volby kandidátů volebních stran „Žít Brno“ zamítl.

Podle ust. § 93 odst. 4 s.ř.s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Podle § 93 odst. 5 s.ř.s. usnesení soud doručí účastníkům a vyvěsí jej na úřední desce soudu. Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení.

Poučení: Podle § 104 odst. 1 s.ř.s. je kasační stížnost ve věcech volebních nepřipustná.

V Brně dne 7. listopadu 2014

JUDr. Milada Haplová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová